

ECONOMIC ACTIVITY IN THE SPECIAL LEGAL PERIOD

scientific collection works of the International scientific and
practical conference

March 30, 2022

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСОБЛИВИЙ ПРАВОВИЙ ПЕРІОД

збірник наукових праць

за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції

30 березня 2022 року

Veliko Tarnovo – Kharkiv 2022

CHAIRMAN OF CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:

D.Sc., Prof. M. Petrova (Association for Cultural and Socio-Economic European Collaboration, Publishing House “ACCESS PRESS”)

CO-CHAIRMAN OF ORGANIZING COMMITTEE:

PhD, Assoc. Prof. S. Hlibko (Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Ukraine)

Dr., Prof. N. Vnukova (Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine; Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Ukraine)

PhD, A. Liubchych (Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Ukraine)

SCIENTIFIC COMMITTEE OF CONFERENCE:

D.Sc., Prof. Vitolds Zahars (Head of Department of Law, Daugavpils University, Daugavpils, Latvia)

2nd PhD, Assoc. Prof. Yu. Zhornokui (Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Ukraine)

Economic Activity in the Special Legal Period: scientific collection works of the International scientific and practical conference, March 30, 2022. / Ed. M. Petrova, S. Hlibko, Veliko Tarnovo, 2022. Publishing House “ACCESS PRESS”.

Господарська діяльність в особливий правовий період: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 30 березня 2022 р. / за ред. М. Петрової, С. Глібка, Велико-Тирново, Болгарія, Вид-во: ACCESS PRESS, 2022.

Publisher: Publishing House “ACCESS PRESS”
5000 Veliko Tarnovo, Bulgaria
Email:office@access-bg.org
<http://www.access-bg.org>

*Authors are responsible for the content and accuracy
The proceedings have not been amended or proofread.
All proceedings papers were reviewed by international reviewers*

Published under the terms of the Creative Commons
CC BY-NC 4.0 License

Collection of scientific works contains 26 reports of scientists and teachers of scientific and educational institutions, as well as practical staff who participated in the work of the International scientific and practical conference held by the Association for Cultural and Socio-Economic European Collaboration, Publishing House “ACCESS PRESS”, National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development NALS of Ukraine.

This collection will be posted on the websites of organizers, National Library St. St. Cyril and Methodius and scientific libraries.

© Collective authors, 2022
© Ed. M. Petrova, S. Hlibko, 2022
© Publisher: Publishing House ACCESS
Ltd, 2022

Білоусов Євген Миколайович – Доктринальне та правове забезпечення економічної безпеки України в умовах правового режиму воєнного стану (постановка проблеми)

Борисов Ігор Вячеславович – Особливості діяльності суб'єктів господарювання в умовах правового режиму воєнного стану

Бронат Юлія Владиславівна – Засоби державного регулювання господарської діяльності під час воєнного стану в Україні

Внукова Наталія Миколаївна – Зміна механізмів Індустрії 4.0 в особливий правовий період

Георгієвський Юрій Валентинович – Проблеми правового регулювання державної допомоги суб'єктам господарювання в умовах воєнного стану в Україні

Глібко Сергій Васильович, Мамаєв Ілля Олександрович – Правове забезпечення підтримки малих та середніх підприємств у військовий період

Давидюк Олександр Миколайович – Господарсько-правове регулювання критеріїв ефективності втілення технологій

Dmytryk Olga, Tokarieva Kateryna – Some Aspects of Regulation of Financial Relations in the Conditions of the Legal Regime of Maritime State in Ukraine

Yoana Angelova Konstantinova – Бенчмаркінг – видове, етапи и възможности за приложението му при изследване на културно-исторически забележителности

Єфремова Катерина Вікторівна, Новіков Євген Андрійович – Мережі трансферу технологій у розрізі технологічної безпеки України

Жорнокуй Юрій Михайлович – Майнові права як об'єкт венчурного інвестування інноваційної діяльності

Колісник Анна Сергіївна – Оподаткування в умовах воєнного стану в Україні

Коритін Денис Сергійович, Завадська Ангеліна Тимурівна – До окремих питань виконання стартапами зобов'язань в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України (російсько-української війни)

Кохан Вероніка Павлівна – Види дослідницьких інфраструктур Європейського Союзу та їх характеристика

Луценко Олена Євгенівна – Трудо-правові особливості функціонування підприємств в умовах воєнного стану

Любчич Анна Миколаївна, Водорезова Сусанна Робертівна – Research4life в особливий період: реалії сьогодення

Мамаєв Ілля Олександрович – Економічна стійкість держави та роль кластерів у її забезпеченні в умовах воєнного стану

Milen Ivanov Atanasov – Insurance broker and insurance agent – legal comparison according to the bulgarian legislation

Милен Стефчов Митков – Държавни разходи за образование в р България за периода 2010-2020г.

Огієнко Інна Віталіївна – Особливості регулювання трудових відносин під час воєнного стану в Україні

Подрез-Ряполова Ірина Валеріївна – До окремих питань провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану

Розгон Ольга Володимирівна – Участь бенефіціарних власників, якими є російські громадяни, російські юридичні особи або сама РФ, у комерціалізації технологій у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні у 2022 році

Руденко Вікторія Василівна – Фіскальна підтримка інвестиційних процесів в Україні у період військової агресії

Селіванова Ірина Анатоліївна – Про особливості регулювання медичної практики в період воєнного стану

Семенова Марина Володимирівна, Бринцев Василь Дмитрович – Застосування електронного судочинства, як ефективного засобу розгляду економічних спорів під час воєнного стану

Sereda Victor – Some Aspects of International Legal Protection Of Foreign Investment in a Special Legal Period

Хаустова Марина Геннадіївна, Савчук Олександра Олександрівна – Особливості господарської діяльності в особливий правовий період: теоретично-правовий аспект

Чубенко Віра Анатоліївна, Матюшенко Ігор Юрійович – Деякі питання становлення ЕКА як інструменту забезпечення стимулювання високотехнологічного експорту в період воєнного стану

Шаповалова Ольга Вікторівна – Забезпечення прозорості відносин контролю у сфері господарювання в умовах війни

Шматков Даніїл Ігорович – Підходи до інтелектуальної власності з позицій продавців Amazon

Ярошенко Олег Миколайович, Вапнярчук Наталія Миколаївна – Забезпечення безпечних умов праці для вчених в умовах сьогодення

Шаповалова Ольга Вікторівна

Провідна наукова співробітниця відділу правового забезпечення галузевого інноваційного розвитку НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8813-3849>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ВІДНОСИН КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

У публікації розглянуто особливості забезпечення прозорості відносин контролю у сфері господарювання в умовах воєнного стану.

Ключові слова: воєнний стан, господарська діяльність, контроль.

Shapovalova Olga Viktorivna

Leading researcher of the legal department ensuring sectoral innovative development of the Research Institute of Law ensuring the innovative development of the NALS of Ukraine.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8813-3849>

ENSURING TRANSPARENCY OF CONTROL RELATIONS IN THE FIELD OF WAR MANAGEMENT

The publication considers the features of ensuring the transparency of control relations in the field of management in martial law.

Key words: martial law, economic activity, control.

Заходи контролю у сфері господарювання дещо лібералізуються в умовах воєнного стану (Закон України від 5 березня 2022 року за № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану», Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 за № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» та інш.). Натомість законодавством визначено сфери, в яких лібералізація недоцільна. Йдеться про запобігання неконтрольованому зростанню цін на товари, які мають істотну соціальну

значущість, за наявності загрози, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави та ін.

Мета контролю щодо збалансування публічних та приватних інтересів обумовлює значне підвищення прозорості відносин контролю. Наявні правові проблеми забезпечення прозорості відносин контролю в умовах цифрової економіки (далі – ЦЕ) актуалізували значимість публічних реєстрів, які підсилюють превентивну функцію контролю та послаблюють потенціал економічних правопорушень.

Наприклад, у Вінницькій області Бюро економічної безпеки спромоглося упередити розтрату бюджетних коштів у розмірі понад 2,6 мільйони гривень внаслідок того, що одна з бюджетних установ зазначеної області, на офіційному веб-сайті prozorro.gov.ua оприлюднила звіти по договору про проведення закупівель товарів медичного призначення. Доступ до умов договору дозволив впевнитися, що ціна обладнання становить понад 2,6 млн грн. На сайті виробника ціна такого обладнання вказана майже 2 млн грн. Таким чином, завищення вартості закупівлі склало понад 600 тис. грн.

У правовій науці вже опрацьовуються відомі та напрацьовуються нові знання щодо реалізації потенціалу електронних публічних реєстрів при здійсненні контролю у сфері господарювання.

Але належний рівень ефективності правового забезпечення відносин контролю в умовах війни потребує належно збалансованої інституціональної бази для його реалізації. Інституціональна база контролю з використанням електронних публічних реєстрів в умовах війни та у післявоєнний період є важливим структурним складником організації й управління господарською діяльністю. Тому актуалізується потреба вивчення проблематики спеціальних принципів інституціоналізації контролю у сфері господарювання у контексті напрацювання наукових рекомендацій для розбудови правової інфраструктури контролю. Ця потреба обумовлена зміною напрямів економічної політики в умовах воєнного стану та у перші роки після його відміни.

Пріоритетними спеціальними принципами здійснення контролю

стають :пропорційність блокуючого контролю із ступенем порушення вимог при реалізації прав підконтрольними суб'єктами господарювання; підвищення рівня зрілості інформаційної безпеки при проведенні господарської діяльності; розширення меж прозорості результату самоконтролю суб'єктів господарювання. Ці принципи орієнтують процес правотворчості у сфері реалізації права на державний контроль, самоконтроль та – на консолідацію функцій контролю суб'єктів господарювання з повноваженнями органів державного контролю.

Значимість принципу пропорційності блокуючого контролю із ступенем порушення вимог при реалізації прав підконтрольними суб'єктами господарювання обумовлена специфічними для воєнного стану заборонами та обмеженими дозволами. Так, продаж товарів через мережу Інтернет став передумовою викриття зловживань з гуманітарною допомогою на суму понад 60 млн грн

Бюро економічної безпеки України виявили схему з імпорту тактичної амуніції і товарів військового призначення під виглядом гуманітарної допомоги. З матеріалів ЗМІ стало відомо, що декілька громадян України виїхали з України за підробленими документами. З метою наживи, за волонтерські кошти, почали імпортувати бронежилети, каски, наколінники, тепловізори, біноклі, оптичні приціли, безпілотні літальні апарати тощо. У подальшому продавали їх на внутрішньому ринку України за цінами втричі вищими від ціни закупівлі. За наявною на даний час у слідства інформацією, зловмисники реалізували товарів військового та подвійного призначення на загальну суму понад 60 млн грн. Аби не сплачувати митні та інші платежі в Україні, вони завозили продукцію під виглядом благодійної допомоги (відбулося ухилення від сплати податків на суму понад 20 млн грн.)

Здійснено заходи блокуючого контролю (1) вилучення документації, яка підтверджує, що зазначені товари в'їхали в Україну під виглядом гуманітарної допомоги; (2) накладено арешт на банківські рахунки, що використовувалися при здійсненні протиправної діяльності; (3) вирішується питання про передачу арештованого майна на потреби ЗСУ.

Наступний принцип - підвищення рівня зрілості інформаційної безпеки при проведенні господарської діяльності . Він має конкретизуватися щодо умов воєнного стану та у перші роки після його відміни щодо забезпечення адекватних можливостей релокації суб'єктів господарювання за межі України. Однією з важливих проблем для переміщення бізнесу за кордон є розрахунок податкового навантаження на підприємця за весь отриманий дохід після релокації за вимогами місцевих органів влади (іноді після релокації великі витрат нівелюють інші переваги переміщення бізнесу).

Тому актуалізується питання ведення паспорта інформаційно-комунікаційної безпеки для конкретного кола суб'єктів господарювання.

Розширення меж прозорості результату самоконтролю суб'єктів господарювання спирається на обсяг розширення, обраний за сферами діяльності, суб'єктами здійснення діяльності та видами загроз. Наприклад, для банківської діяльності наявність державного реєстру банків не вирішує проблему задоволення потреби у ознайомленні з гнучкими показниками поточних результатів фінансового моніторингу, банківського нагляду, самоконтролю. Реальні та потенційні споживачі банківських послуг не усвідомлюють наближення кінцевої стадії, коли за такими негативними результатами відбудеться ліквідація банку. Початкова стадія відстеження ризику здійснення неправомірних дій – стадія підозри та спостереження також має електронний інформаційний ресурс, який утримує Фіскальна служба України та її підрозділи. Цей ресурс створений з метою інформаційно-аналітичного забезпечення превентивних заходів щодо ризикових суб'єктів господарювання та потребує особливої уваги під час війни.

Забезпечення прозорості відносин контролю у сфері господарювання в умовах війни відбувається за соціальними та управлінськими показниками, оприлюднення яких стає каталізатором попередження гуманітарних та економічних ризиків. За таких умов спеціальні принципи інституціоналізації контролю у сфері господарювання мають призначення - створити належні правові умови для гнучкості системи функціонування контролю.

